

คำประกาศเกียรติคุณ

ผู้ได้รับพระราชทานรางวัลพระธาตุนาดูนทองคำ

ประเภทบุคคลดีเด่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สาขาทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๔

นางคำสอน สระทอง

นางคำสอน สระทอง เกิดเมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๒ ณ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจุบันพำนักอยู่บ้านเลขที่ ๔๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลโพธิ์ อำเภอดงคำมวง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้นำกลุ่มสตรีทอผ้าแพรวาบ้านโพธิ์ได้สร้างสรรค์งานทอผ้าแพรวาฝีมือชั้นสูงด้วยภูมิปัญญาอันเปี่ยมด้วยอัจฉริยภาพ มีความมุ่งมั่นในการทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมด้านหัตถศิลป์ โดยเฉพาะศิลปะการทอผ้าแพรวา จนเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนทั่วไป

นางคำสอน สระทอง ได้เริ่มเรียนรู้งานทอผ้าแพรวาทุกขั้นตอนจากมารดาและบิดา ตั้งแต่การคัดเลือกไหมจนกระทั่งการทอเป็นผ้าแพรวา จนมีความชำนาญ และได้รวมกลุ่มสตรีทอผ้าแพรวาบ้านโพธิ์มีสมาชิกเริ่มต้น จำนวน ๑๐๒ คน โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด โดยเฉพาะพัฒนากรอำเภอดงคำมวง จังหวัดกาฬสินธุ์ นางคำสอนสระทอง เป็นผู้มีความอุตสาหะ รักการเรียนรู้ ช่างสังเกตและมีความเป็นศิลปินมากกว่าความเป็นช่างฝีมือธรรมดา งานทอผ้าแพรวาจึงทรงคุณค่าในทางศิลปะ อันเกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นอกเหนือจากการศึกษางานฝีมือตามแบบอย่างของบรรพบุรุษอย่างถ่องแท้แล้ว ยังได้พยายามทดลองค้นคว้าหาวิธีการเพื่อพัฒนาทอผ้าแพรวาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ทั้งในด้านเทคนิคการทอผ้าและรูปแบบ ลวดลาย สีสันทำให้การทอผ้าแพรวาไม่เพียงแต่ทรงคุณค่าในรูปแบบประเพณีที่ดีของโบราณเท่านั้น แต่ยังมีความแปลกใหม่อย่างวิจิตรพิศดาร สืบทอดเป็นมรดกอันทรงคุณค่า

งานทอผ้าแพรวาได้รับการยกย่องว่าเป็นศิลปะหัตถกรรมชั้นสูง โดยเฉพาะผลงานที่โดดเด่นที่สุดคือ “งานทอผ้าแพรวากาญจนภิเษก” ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงครองราชย์ครบ ๕๐ ปี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ กลุ่มสตรีทอผ้าแพรวา อำเภอดงคำมวง โดยการนำของนางคำสอน สระทอง ได้ร่วมกันทอผ้าไหมวิจิตรแพรวา ยาว ๙๙ เมตร กำหนดลวดลาย ๖๐ ลายเป็นแพรวาที่ยาวที่สุดในโลก และนำขึ้นทูลเกล้าถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อเป็นราชสักการะในศุภวาระอันเป็นสิริมงคลยิ่ง ณ ลานคำหอม พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร

จากผลงานการทอผ้าแพรวาอันประณีต สวยงาม ทรงคุณค่าในงานศิลปะ นางคำสอน สระทองยังเป็นวิทยากรเผยแพร่ผลงานและถ่ายทอดความรู้แก่นุชนรุ่นหลัง อีกทั้งให้บริการทางวิชาชีพแก่สถาบันหลายแห่ง อันเป็นการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมอันสูงค่าของชาติอีกแขนงหนึ่งให้คงอยู่ยั่งยืนสืบไปซึ่งนับเป็นการอุทิศตน เพื่อส่วนรวมอย่างน่าสรรเสริญสมควรได้รับการยกย่องและเชิดชูเกียรติจากหน่วยงานต่างๆ

ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ และมีความมุ่งมั่นสร้างสรรค์ ผลงานการทอผ้าแพรวา ด้วยศิลปะชั้นสูงนำความภาคภูมิใจแก่สังคมไทยดังกล่าวแล้ว สภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ เห็นควรยกย่องให้ นางคำสอน สระทอง เป็นผู้สมควรได้รับพระราชทานรางวัลพระธาตุนาตุนทองคำ ประเภทบุคคลดีเด่น สาขาทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นเกียรติยศแก่ตนเองและวงศ์ตระกูลสืบไป